

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

ODDÍL 1: Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku

1.1 Identifikátor výrobku

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

Číslo výrobku: 02021000, 02022000

1.2 Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Použití látky / přípravku

Péče o vozidlo

Spotřebitelská použití: soukromé domácnosti / široká veřejnost / spotřebitelé

Profesionální použití

Lešticí prostředek

Nedoporučená použití žádné

1.3 Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Identifikace výrobce/dovozce:

SONAX GmbH

Münchener Straße 75

D-86633 Neuburg (Donau)

Tel.: ++49 (0)8431/53-0

Obor poskytující informace:

Motorsport, s.r.o.

Poděbradská 541/29

CS-190 00 Praha 9

Tel.: 2 84 818 902

E-Mail: sonax@motorsport.cz

1.4 Telefonní číslo pro naléhavé situace:

Toxikologické informační středisko, Na Bojišti 1, Praha

Tel.: nepřetržitě 224 919 293 nebo 224 915 402,

Informace pouze pro zdravotní rizika – akutní otravy lidí a zvířat

ODDÍL 2: Identifikace nebezpečnosti

2.1 Klasifikace látky nebo směsi

Klasifikace v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 Produkt není klasifikován podle nařízení CLP.

2.2 Prvky označení

Označování v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 odpadá

Výstražné symboly nebezpečnosti odpadá

Signální slovo odpadá

Standardní věty o nebezpečnosti odpadá

2.3 Další nebezpečnost

Výsledky posouzení PBT a vPvB

PBT:

Podle informací zprostředkovaných v dodavatelském řetězci neobsahuje směs žádnou látku s podílem > 0,1 % považovanou za PBT.

vPvB:

Podle informací zprostředkovaných v dodavatelském řetězci neobsahuje směs žádnou látku s podílem > 0,1 % považovanou za vPvB.

Určení vlastností vyvolávajících narušení činnosti endokrinního systému

Látka/směs neobsahuje složky, o nichž se má za to, že mají vlastnosti vyvolávající narušení endokrinní činnosti podle REACH článku 57(f) nebo nařízení Komise (EU) s delegovanou pravomocí 2017/2100 nebo nařízení Komise (EU) 2018/605 při hladinách 0,1 % nebo vyšších.

ODDÍL 3: Složení/informace o složkách

3.2 Směsi

Popis: Emulze rozpouštědel, abraziv a přísad

Výrobek obsahuje tyto nebezpečné látky:

Číslo ES: 934-956-3 Reg.nr.: 01-2119827000-58-xxxx	Uhlovodíky, C15-C20, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů Alternativní číslo CAS: 64742-46-7 ⚠ Asp. Tox. 1, H304	3-<5%
---	--	-------

(pokračování na straně 2)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 1)		
Číslo ES: 934-954-2 Reg.nr.: 01-2119826592-36-xxxx	Uhlovodíky, C13-C16, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů Alternativní číslo CAS: 64742-46-7 ☠ Asp. Tox. 1, H304	1-<3%
Číslo ES: 920-107-4 Reg.nr.: 01-2119453414-43-xxxx	Uhlovodíky, C12-C15, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <2 % aromátů Alternativní číslo CAS: 64742-47-8 ☠ Asp. Tox. 1, H304, EUH066	1-<3%

Dodatečná upozornění: Znění uvedených údajů o nebezpečnosti látky je uvedeno v kapitole 16.

ODDÍL 4: Pokyny pro první pomoc

4.1 Popis první pomoci

Všeobecné pokyny: Odstranit znečištěné oblečení

Při nadýchání: Postarat se o přívod čerstvého vzduchu.

Při styku s kůží: Postižené místa pokožky omyjte vodou a jemným mycím prostředkem.

Při zasažení očí: Oči s otevřenými víčky několik minut vyplachovat proudem tekoucí vody.

Při požití: Nepřivodit zvracení, ihned zavolat lékařskou pomoc.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky Další relevantní informace nejsou k dispozici.

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Léčbu stanoví lékař dle posouzení stavu pacienta.

ODDÍL 5: Opatření pro hašení požáru

5.1 Hasiva

Vhodná hasiva: Způsob hašení přizpůsobit podmínkám v okolí.

5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi Další relevantní informace nejsou k dispozici.

5.3 Pokyny pro hasiče

Zvláštní ochranné prostředky pro hasiče:

Musí být přijata běžná opatření pro hašení požárů.

Pobyt v nebezpečné oblasti pouze s ochranným respiračním zařízením nezávislým na cirkulujícím vzduchu.

Informace o osobní ochranné výstroji viz kapitola 8.

ODDÍL 6: Opatření v případě náhodného úniku

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy Starat se o dostatečné větrání.

Pro pracovníky kromě pracovníků zasahujících v případě nouze

Je nutné dodržet obvyklé bezpečnostní předpisy pro zacházení s chemikáliemi.

Pro pracovníky zasahující v případě nouze

Nosit ochrannou výstroj. Nechráněné osoby se nesmí přibližovat.

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí:

Nesmí proniknout do podloží/půdy.

Nenechat proniknout do kanalizace/povrchových vod/podzemních vod.

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění:

Sebrat s materiály, vázícími kapaliny (písek, štěrkový písek, pojidla kyselin, universální pojidla, piliny).

Kontaminovaný materiál odstranit jako odpad podle bodu 13.

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Informace o bezpečnému zacházení viz kapitola 7.

Informace o osobní ochranné výstroji viz kapitola 8.

Informace k odstranění viz kapitola 13.

ODDÍL 7: Zacházení a skladování

7.1 Opatření pro bezpečné zacházení Při odborném zacházení nejsou nutná žádná zvláštní opatření.

Upozornění k ochraně před ohněm a explozí: Nejsou nutná žádná zvláštní opatření.

(pokračování na straně 3)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 2)

7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí**Pokyny pro skladování:****Požadavky na skladovací prostory a nádoby:** Zabezpečit před proniknutím do půdy.**Upozornění k hromadnému skladování:**

Skladovat odděleně od potravin.

Dbát místních úředních předpisů.

Další údaje k podmínkám skladování:

Chránit před mrazem.

Doporučená skladovací teplota: 20 °C

7.3 Specifické konečné/specifická konečná použití Další relevantní informace nejsou k dispozici.**ODDÍL 8: Omezování expozice/osobní ochranné prostředky****8.1 Kontrolní parametry****Kontrolní parametry:****Uhlovodíky, C13-C16, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů**

GERMAN RCP-METHOD (EU)	Dlouhodobá hodnota: 300 mg/m ³ 2 (II) / AGW (German TRGS 900)
------------------------	---

Uhlovodíky, C12-C15, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <2 % aromátů

GERMAN RCP-METHOD (EU)	Dlouhodobá hodnota: 300 mg/m ³ 2 (II) / AGW (German TRGS 900)
------------------------	---

Další upozornění: Jako podklad sloužily při zhotovení platné listiny.**8.2 Omezování expozice****Vhodné technické řídicí zařízení.**

Je nutné zajistit dostatečné větrání. Toho je možné dosáhnout lokálním odsáváním nebo běžným větráním.

Nestačí-li to k udržení koncentrace pod limity na pracovišti, je nutné nosit vhodnou ochrannou roušku.

Individuální ochranná opatření včetně osobních ochranných prostředků**Všeobecná ochranná a hygienická opatření:**

Je nutné dodržet obvyklé bezpečnostní předpisy pro zacházení s chemikáliemi.

Před přestávkami a po práci umýt ruce.

Zdržovat od potravin, nápojů a krmiv.

Ochrana dýchacích cest

Za normálních okolností není nutné

Na pracovišti zabezpečit dobré větrání a odsávání.

Ochrana rukou: Za normálních okolností není nutné**Ochrana očí a obličeje** Za normálních okolností není nutné**ODDÍL 9: Fyzikální a chemické vlastnosti****9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech****Všeobecné údaje****Skupenství**

Kapalná

Barva:

Modrá

Zápach:

Po plodech

Bod tání / bod tuhnutí

Není určeno.

Bod varu nebo počáteční bod varu a rozmezí bodu varu

100 °C (CAS: 7732-18-5 water)

Hořlavost

Látka se nedá zapálit.

Dolní a horní mezní hodnota výbušnosti**Dolní mez:**

Není určeno.

Horní mez:

Není určeno.

Bod vzplanutí:

Nedá se použít.

Teplota rozkladu:

Není určeno.

pH při 20 °C

7,5 -8,5

Viskozita:**Kinematická viskozita při 40 °C**>20,5 mm²/s

(pokračování na straně 4)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 3)

Rozpustnost vodě:	Částečně mísitelná.
Rozdělovací koeficient n-oktanol/voda (logaritmická hodnota)	Není určeno.
Tlak páry při 20 °C:	23 hPa (CAS: 7732-18-5 water)
Hustota a/nebo relativní hustota	
Hustota při 20 °C:	0,98-0,99 g/cm ³
Hustota páry:	Není určeno.

9.2 Další informace

Vzhled:	
Skupenství:	Kapalná
Důležité údaje týkající se bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí	
Zápalná teplota:	Produkt není samozápalný.
Výbušné vlastnosti:	U produktu nehrozí nebezpečí exploze.
Změna stavu	
Rychlost odpařování	Není určeno.

Informace týkající se tříd fyzikální nebezpečnosti

Výbušniny	odpadá
Hořlavé plyny	odpadá
Aerosoly	odpadá
Oxidující plyny	odpadá
Plyny pod tlakem	odpadá
Hořlavé kapaliny	odpadá
Hořlavé tuhé látky	odpadá
Samovolně reagující látky a směsi	odpadá
Samozápalné kapaliny	odpadá
Samozápalné tuhé látky	odpadá
Samozahřívající se látky a směsi	odpadá
Látky a směsi, které uvolňují hořlavé plyny při styku s vodou	odpadá
Oxidující kapaliny	odpadá
Oxidující tuhé látky	odpadá
Organické peroxidy	odpadá
Látky a směsi korozivní pro kovy	odpadá
Znecitlivělé výbušniny	odpadá

ODDÍL 10: Stálost a reaktivita

- 10.1 Reaktivita** Žádné nebezpečné reakce nejsou známy.
10.2 Chemická stabilita Za normálních podmínek stabilní.
10.3 Možnost nebezpečných reakcí Žádné nebezpečné reakce nejsou známy.
10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit Další relevantní informace nejsou k dispozici.
10.5 Neslučitelné materiály: silná oxidační činidla
10.6 Nebezpečné produkty rozkladu: Nejsou známy žádné nebezpečné produkty při rozkladu.

ODDÍL 11: Toxikologické informace**11.1 Informace o třídách nebezpečnosti vymezených v nařízení (ES) č. 1272/2008**

Akutní toxicita Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Zařazení relevantní hodnoty LD/LC 50:**Uhlovodíky, C15-C20, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů**

Orálně	LD50	>5.000 mg/kg (rat) (OECD 401)
Pokožkou	LD50	>3.160 mg/kg (rabbit) (OECD 402)
Inhalováním	LC50 / 4h	>5,266 mg/m ³ (rat) (OECD 403)

(pokračování na straně 5)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 4)

Uhlovodíky, C13-C16, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů

Orálně	LD50	>5.000 mg/kg (rat) (OECD 401)
Pokožkou	LD50	>3.160 mg/kg (rabbit) (OECD 402)
Inhalováním	LC50 / 4h	>5,266 mg/m ³ (rat) (OECD 403)

Uhlovodíky, C12-C15, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <2 % aromátů

Orálně	LD50	>5.000 mg/kg (rat) (OECD 401)
Pokožkou	LD50	>5.000 mg/kg (rabbit) (OECD 402)
Inhalováním	LC50 / 4h	>5,6 mg/m ³ (rat) (OECD 403)

Žíravost/dráždivost pro kůži Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**Vážné poškození očí / podráždění očí** Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**Senzibilizace dýchacích cest / senzibilizace kůže**

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Mutagenita v zárodečných buňkách Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**Karcinogenita** Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**Toxicita pro reprodukci** Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice**

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Nebezpečnost při vdechnutí Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.**11.2 Informace o další nebezpečnosti****Vlastnosti vyvolávající narušení činnosti endokrinního systému**

Se zohledněním současných vědeckých poznatků nejsou pro výrobek k dispozici žádné údaje o vlastnostech poškozujících endokrinní systém s účinky na zdraví.

Žádná z obsažených látek není na seznamu.

ODDÍL 12: Ekologické informace**12.1 Toxicita** K této směsi nejsou k dispozici žádné údaje ohledně ekotoxicity.**Aquatická toxicita:****Uhlovodíky, C15-C20, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů**

LC50 / 4 d	>1.028 mg/l (Scophtalamus maximus) (OECD 203)
LC50 / 48h	>3.193 mg/l (Acartia tonsa)
NOEC / 21 d	>1.000 mg/l (Daphnia magna)
NOEC / 28d	>1.000 mg/l (Oncorhynchus mykiss)
LC50 / 3 d	>10.000 mg/l (Skeletonema costatum)

Uhlovodíky, C13-C16, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů

LC50 / 2 d	>3.193 mg/l (Acartia tonsa)
LC50 / 4 d	>1.028 mg/l (Scophtalamus maximus) (OECD 203)
NOEC / 21 d	>1.000 mg/l (Daphnia magna)
NOEC / 28d	>1.000 mg/l (Oncorhynchus mykiss)
EC50 / 3 d	>10.000 mg/l (Skeletonema costatum)

Uhlovodíky, C12-C15, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <2 % aromátů

LC50 / 2 d	>1.000 mg/l (Daphnia magna) (OECD 202)
LC50 / 4 d	>1.000 mg/l (Oncorhynchus mykiss) (OECD 203)
NOEC / 21 d	>1.000 mg/l (Daphnia magna)
NOEC / 28d	>1.000 mg/l (Oncorhynchus mykiss)
EC50 / 3 d	>1.000 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata) (OECD 201)

(pokračování na straně 6)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 5)

12.2 Perzistence a rozložitelnost**Uhlovodíky, C15-C20, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů**

Biodegradation | 74 %

Uhlovodíky, C13-C16, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <0,03 % aromátů

Biodegradation | 74 %

Uhlovodíky, C12-C15, n-alkany, isoalkany, cykloalkany, <2 % aromátů

Biodegradation | 67,6 %

12.3 Bioakumulační potenciál Další relevantní informace nejsou k dispozici.**12.4 Mobilita v půdě** Další relevantní informace nejsou k dispozici.**12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB****PBT:**

Podle informací zprostředkovaných v dodavatelském řetězci neobsahuje směs žádnou látku s podílem > 0,1 % považovanou za vPBT.

vPvB:

Podle informací zprostředkovaných v dodavatelském řetězci neobsahuje směs žádnou látku s podílem > 0,1 % považovanou za vPBT.

12.6 Vlastnosti vyvolávající narušení činnosti endokrinního systému

Se zohledněním současných vědeckých poznatků nejsou pro výrobek k dispozici žádné údaje o vlastnostech poškozujících endokrinní systém s účinky na životní prostředí.

12.7 Jiné nepříznivé účinky**Další ekologické údaje:****Všeobecná upozornění:**

Produkt se nesmí nekontrolovaně dostat do okolí.

Třída ohrožení vody 1 (Samozařazení): slabé ohrožení vody

Nesmí se dostat nezředitelný nebo ve větším množství do spodní vody, povodí nebo kanalizace.

ODDÍL 13: Pokyny pro odstraňování**13.1 Metody nakládání s odpady**

Není klasifikováno jako nebezpečný odpad podle přílohy III směrnice 2008/98/ES.

Doporučení: Odpady musí být odstraněny v souladu s místními úředními předpisy.**Evropský katalog odpadů**

- 1) Kód druhu odpadu
- 2) Kód druhu odpadu pro obal

12 01 99 | Odpady jinak blíže neurčené

15 01 02 | Plastové obaly

Kontaminované obaly:**Doporučení:** Odstranění podle příslušných předpisů.**ODDÍL 14: Informace pro přepravu****14.1 UN číslo nebo ID číslo**

ADR/RID/ADN, IMDG, IATA | odpadá

14.2 Oficiální (OSN) pojmenování pro přepravu

ADR/RID/ADN | odpadá

IMDG, IATA | odpadá

14.3 Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

ADR/RID/ADN, ADN, IMDG, IATA | odpadá

14.4 Obalová skupina

ADR/RID/ADN, IMDG, IATA | odpadá

14.5 Nebezpečnost pro životní prostředí:

Látka znečišťující moře: | Ne

(pokračování na straně 7)

Bezpečnostní list podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 15.12.2023

Číslo verze 5.00 (nahrazuje verzi 4.05)

Revize: 24.03.2022

Obchodní označení: SONAX XTREME Polish+Wax 3

(pokračování strany 6)

14.6 Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele Nedá se použít.

14.7 Námořní hromadná přeprava podle nástrojů
IMO Nedá se použít.

UN "Model Regulation": odpadá

ODDÍL 15: Informace o předpisech

15.1 Předpisy týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi

Evropské předpisy:

Směrnice 2010/75/EU (VOC) nevztahuje se

Kategorie Seveso (SMĚRNICE 2012/18/EU) nevztahuje se

NAŘÍZENÍ (EU) 2019/1148

Příloha I - PREKURZORY VYBUŠNIN PODLÉHAJÍCÍ OMEZENÍ (Horní mezní hodnota pro účely povolení podle čl. 5 odst. 3)

Žádná z obsažených látek není na seznamu.

Příloha II - PREKURZORY VYBUŠNIN PODLÉHAJÍCÍ OZNAMOVÁNÍ

Žádná z obsažených látek není na seznamu.

Národní předpisy:

Upozornění na omezení práce:

Dodržet pracovní omezení pro mladistvé.

Dodržet pracovní omezení pro budoucí a kojící matky.

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti: Posouzení chemické bezpečnosti nebylo provedeno.

ODDÍL 16: Další informace

Údaje se opírají o dnešní stav našich vědomostí, nepředstavují však záruku vlastností produktu a nevznikají tak žádné smluvní právní vztahy.

Relevantní věty

H304 Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

EUH066 Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže.

Datum předchozí verze: 22.04.2021

Číslo předchozí verze: 4.05

Zkratky a akronymy:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

NOEL = No Observed Effect Level

NOEC = No Observed Effect Concentration

LC = letal Concentration

EC50 = half maximal effective concentration

log POW = Octanol / water partition coefficient

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

ATE: acute toxicity estimate

ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

IOELV = indicative occupational exposure limit values

Asp. Tox. 1: Nebezpečnost při vdechnutí – Kategorie 1

* Údaje byly oproti předešlé verzi změněny